Ч. 276 (12.932). Львів, середа 9. грудня 1931. Poczłowa opłata załacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло". Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00	зол.
Чвертьрічно	15·00	„
Піврічно	30·00	„
Річно	60·00	„

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

9. грудня 1931.

Львів, 8. грудня 1931.

Завтрішній день (9. грудня ц. р.) стане для українського населення в Польщі історичним днем далекосяглої ваги. Цього дня широкі маси нашого народу зложать іспит національної зрілости. Вони виявлять не тільки силу національної української солідарности, але й рівень культурности та громадської виробљености. День загального перепису стане пробним днем самопочуття національної гідности українського населення.

В усій українській пресі було вже стільки статтей і заміток про вагу та значіння конскрипції, що тепер про це щераз писати булоб може й не потрібно. Але завданням цих стрічок є пригадати востанне перед самим актом перепису всім українським громадянам на їх обовязок, який мусять виконати дня 9. грудня ц. р.

Кожному ясно, що загальний перепис населення має велику вагу для кожної держави, що його переводить. Висліди перепису мають усе велику практичну вартість у всіх ділянках державного життя. Вони служать для держави в численних випадках і аргументами для такої чи іншої політики. Нема сумніву, що для держави, яка під національним оглядом не є одноцідною, конскрипційні висліди повинні б мати практичне значіння і при намічуванні напрямних національної політики. Не в усіх державах це діється, але є такі держави, які кладуть конскрипційні дані в основи своєї політики (Чехословаччина, Латвія). Вірно переведений перепис населення має теж дуже велике значіння і для недержавних народів, що проживають у поодиноких державах у характері меншин. Чисельність такого недержавного народу також як скількість і якість його національного добра можуть стати між іншим одним з угольних каменів його національної політики як супроти держави, в якій живе, так і внутрішньої політики в загально-громадській, господарській, шкільній, гуманітарній, самоуправній та інших ділянках. Тому то в інтересі кожного недержавного народу є найвірніше переведення конскрипції. Самозрозуміло, що на сторожі тієї вірности мусить стояти передовсім кожний свідомий член недержавного народу в часі самого акту перепису. Нема сумніву, що маловироблені під громадським оглядом і малосвідомі в національному розумінні одиниці можуть у часі перепису все і всюди падати жертвою чи то хибних інформацій чи окремих заходів непокликаних одиниць у тому напрямі, що зможуть подавати хибні інформації для конскрипційних і статистичних цілей. Але з такими явищами треба боротися всякими правними засобами і параліжувати всякі посторонні заходи в напрямі викривлення основного завдання перепису.

В нашому випадку, тобто у випадку завтрішньої конскрипції, треба рахуватись з усякими заходами непокликаних осіб і чинників у тому напрямі, щоби саме якнайбільше українських селян і робітників збаламутити хибними інформаціями чи „інструкціями" в справах перепису та відвести їх від вірного подавання даних передовсім щодо рідної мови. Ось пригадаймо собі хоч би вілому відозву ендека Прушинського про конскрипцію та про способи її переводження! Вже ця одна летючка, поширена масово у Львові та краю є вимовним доказом на те, що на нашій землі є елементи, які свідомо та пляново змагають до того, щоби переписові населення на українській етнографічній території в Польщі надати цілком невірний вигляд, словом, щоби національну статистику нашої території унаглядинити в кривому зеркалі.

В нашому інтересі лежить, як сказано, дати якнайвірніший і якнайправдивіший образ нашої чисельности і нашого національного посідання в часі завтрішнього перепису. І тому то нам необхідно в день перепису змобілізувати всі сили на те, щоби не допустити до ніяких занедбань з нашого боку, так-же як спараліжувати всяку можливість якихнебудь надужить. На цей обовязок пригадуємо всьому нашому громадянству, а зокрема апелюємо до всіх наших інтелігентних кол по містах і селах, щоби спішили з допомогою і порадами в конскрипційних справах усьому нашому населенню. Завтрішній перепис — як сказано на початку — це іспит нашої національної зрілости. Його підсумки покажуть, чи ми цей іспит зложили гідно, чи може не стали на висоті завдання. Подбаймо, щоби перепис випав для нас якнайкраще.

Памятайте:

1. Хто дістане переписний аркуш (зразок „А") лише у польській мові — нехай жадає двомовного аркуша.

2. Коли всетаки прийдеться кому виповнювати польський аркуш — вписувати треба по польськи. Лише двомовний аркуш вільно (і треба!) виповнювати по українськи.

3. Найважнішими у нас рубриками у переписному аркуші є рубрики віроісповідання і рідної мови. В рубриці рідної мови треба писати (у двомовному аркуші) „українська" або (у польському аркуші „ukraińska").

4. Коли не будете самі виповнювати аркуш лише буде виповнювати його переписний комісар, — докладно перевірте всі записані дані і щойно потім підпишіть. Переписний аркуш без вашого підпису є неважний.

5. Пишіть лише чорнилом. Навіть коли скажуть вам, що можна писати олівцем, не вірте: закон забороняє це.

6. Віроісповідання не є тотожне (ідентичне) з рідною мовою. Отже можна бути римокатол. обряду (латинником), а подати як свою рідну мову — мову українську.

7. Всі факти, незгідні з законом, негайно запишіть, — коли можна, то просіть свідків підписати опис того факту, та подайте до українських газет і своїм українським послам!

Ще одна інтервенція

УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ В СПРАВІ ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ.

У звязку з переписом населення явився вдруге в дні 5. ц. м. у Варшаві у ґенерального переписного комісаря **пос. З. Пеленський.**

Пос. Пеленський представив ґенеральному комісареві, що місцеві переписні влади надалі не доручають переписним комісарям двомовних аркушів. На це заявив ґенеральний переписний комісар, що видруковано достаточне число двомовних переписних аркушів і не розуміє, чому їх не доручено переписним комісарям.

Отже тепер ця справа ще більше неясною якщо справді видруковано потрібну скількість двомовних переписних аркушів. Кому на цьому залежить, щоби вони не дійшли до рук українського населення?! Атже вже одно це не всилі змінити фактичного стану й висліду перепису, якщо на **польських** аркушах і **по-польськи** буде вписана рідна мова мешканця **„ukraińska"**.

Заяви, листи і спростування...

Дзядош — Гекер — Жулавський — Рибарський — Четвертинський — Світальський — Моц — Славек — Бенвіль — Ромен Ролян — Медзінський...

В огні полеміки довкола берестейського процесу.

Атмосфера довкола процесу 11-ти польських політиків, б. берестейських вязнів, у Варшаві — щораз зупиняється, а відгук, який цей процес находить на сторінках закордонної преси, політичні ревеляції, які він видобув на денне світло, політичні перспективи і політичні сплетні (цих останніх найбільше!), все те стверджує первісне твердження, що той процес має для Польщі просто історичне значіння.

В дотеперішній останній стадії того процесу посипалось стільки заяв і спростувань і розсипалась така ріжнородна пресова полеміка, що докладно орієнтуватись серед того лябіринту — це вже не мала трудність і чимала штука. Пригадаємо тут лише кілька найбільш маркантніших моментів з останніх днів, які може непомітно проминули у коротких щоденних звітах.

Отже напр. афера Дзядош-Гекер і її розвиток. Головний редактор краківського соціялістичного щоденника „Наприд", зізнаючи на розправі як один зі свідків оборони, гостро критикував органи краківської влади. Я звязку з цим виступом теперішній директор бюра сойму, д-р Дзядош, б. шеф військової розвідки на Поморю і б. начальник виділу безпеки у Кракові, заявив через півурядову агенцію „Іскру", що Гекер, гол. ред. „Напроду", — це його, як начальника краківського виділу безпеки, довірочний „інформатор" про справи ППС! Ясно, що ця ревеляція зробила величанське враження у всьому польському політичному світі. Гекер заявив негайно, що це брехня. Дзядоша покликали на розправу на свідка та сконфронтували з Гекером. Цей останній та оборона намагалися доказати, що взаємини Гекера та Дзядоша були чисто товариські, що про їхні зустрічі знали верхи ППС і що Дзядош зловживав для своїх адмін.-політ. звітів товариськими розмовами з Гекером. На цю обставину закликали також посла ППС Жулавського. В ні зізнав, що Дзядош вже давно сказав йому раз, що „коли би був свинею" то скомпромітував би Гекера... Таким робом і Гекер не вийшов чистим з тої розправи і мабуть його політична карієра серед ППС скінчена, але й Дзядош опинився у центрі полемічних пристрастей. Реферуючи про його зізнання перед судом, „Ґаз. Варш." пригадала якісь давні історії Дзядоша з часів його служби на Поморю та зреферувала зізнання по свойому. У новому інтервю з „Іскрою" Дзядош назвав судового справоздавця „Ґаз. Варш." „канальією". Зновуж у своїх зізнаннях Дзядош назвав голову енлецького Клюбу Народового у соймі, проф. Рибарського, „комічною фігурою", віддячуючись йому за легковажну характеристику його особи, яку Рибарський зробив перед судом. Ображений цим висловом енлецький клюб дажа-

дав сатисфакції від марш. Світальського, однак цей останній — у листі до Четвертинського — ту сатисфакцію відмовив.

Поміщі перипетії викликують проречисто, в якому тоні ведеться уже „берестейська" полеміка і на якому тлі. Однак буває, що ревеляції й полеміка, звязана з берест. процесом, переступає межі особистих і партійних атак і прикрощів. Так було напр. зі зізнаннями свідка, б. голови Найвищого Суду, Могильницького, який ревеляційно висловлював про характер і методи впливу міністерства судівництва (персонально б. міністра Цара) на Найвищий Суд, — та з гострою реплікою у пресі п. Цара, теперішнього віцемаршала сойму. Ще ширше значіння має лист професора ягеллонського університету й сен. Моца (ППС) до предсідника трибуналу Германовського про олію свою колишню розмову з полк. Славеком.

Ця розмова — як пише сен. Моц. — відбулася при обіді безпосередньо після вибору маршалом сойму Дашинського, який несподівано побідив контркандидата марш. Пілсудського, проф. Бартеля. Сенатор Моц шукав вияснення вислову одного чільного члена „ґрупи полковників“, що — мовляв — „ми розбили енделію, тепер розібємо лівицю“: сен. Моц не розумів, як можна розбивати ґеть усі парляментарні ґрупи й політичні партії, замість на деяких з них спиратися. Вияснив ті сумніви пос. Славек, „який при обіді в присутності двох осіб, майже у двогодинному діяльоґу, виявив мені тайні цілі пануючої нині диктатури“. Суть того „монольоґу“ — витворити при допомозі цілого ряду послідовних актів таку атмосферу і такі відносини, „що покажеться цілком природною річчю поява Вепяви з його шволежерами“. Тоді буде розвязаний сойм і переведені вибори в той спосіб, щоби отримати абсолютну більшість. Ця більшість має влекшити введення у Польщі монархічного устрою, як остаточної цілі санації.

Сен. Моц переповідає виводи пос. Славека довго й подрібно; численні місця з його листа сконфісковано. Наприкінці сен. Моц, стверджуючи, що Берестя у світлі виводів Славека перестає бути тайною, перестеріґає польську публичну опінію і польський політ. світ, вказуючи на приклад Еспанії і карєру недавнього вязня еспанської монархії і недалекого президента еспанської республики — Заморри.

У відповідь, полк. Славек заявив коротко, що це все пуста видумка Моца і що він не думає ті видумки навіть простувати.

Але шум про закулісові пляни проголошення Польщі монархією — не улягся. Навпаки: на цю тему щораз більше ґазетніх коментарів і — сплетень. Ось ревеляціонує орган французьких монархістів „Аксіон Франсез“, що кандидатом на польський престол є уже брат румунського короля князь Микола. Але „Аксіон Франсез“ не радіє з цього приводу. Його головний публіцист Бенвіль жаліється, що евентуальна зміна устрою у Польщі родиться серед несприятливих умовин — серед атмосфери берестейського процесу.

Остання полемічна сенсація — це лист Ромена Роляна, знаменитого французького письменника, до центрального орґану санації „Ґазети Польскої“, в якому він відповідає на статтю з жовтня ц. р. „Ґарсонка в опозиції“: у тій статті „Ґазета Польска“ накидалася на тих, що підписали протест проти арештів і тюремництва у Польщі між ними був і Роляя. Ромен Роляп підтримує цілком своє становище і вияснює, що впродовж останніх 12-ти літ він протестував і проти злочину америк. судів (справа анархістів Сакко і Ванцетті) і проти фашистівських насильств, проти політичних убивств в Німеччині та проти кольоніяльного імперіялізму самої Франції, „пройнятого злочинним духом грабіжництва“. Роляп заявляє, що „не знає національних ані чуттєвих мотивів, які моглиб мене в цій ділянці стримати“. „Не можу стерпіти виду тої Польщі (землі Красінського) киненої під ноги і ганьбленої нинішньою Польщею“. І Роляп перестеріґає перед прокляттям долі „vae victoribus“ (горе побідникам)...

Гол. редактор „Ґазети Польскої“ Медзінський, друкуючи того листа в цілости й без змін заявляє, що „нинішню Польщу“ ведуть „люди боротьби“. Він робить один конкретний закид Роменові Роляпові, що цей останній не протестує проти німецьких заахань на Поморя...

Ось яку бурю розпутав один судовий процес.

—o—

Важке положення нашого Закарпаття.

Промова посла Гусная в чеськім соймі.

Дня 25. листопада ц. р. з нагоди бюджетової дискусії на пленарному засіданні чехословацького парляменту в Празі, виголосив по українськи довшу промову про положення на Закарпатті український соціял-демократ посол Ю. Гуснай.

Промову свою, яку подаємо в скороченні, почав від схарактеризування тієї крізи, яку переживає Закарпаття, злучене з чехословацькою республикою сен-жерменським договором.

„Злука з республикою — казав він — мала успіх. Крізу, яка панувала на Закарпатті, уряд Тусара частинно зліквідував. Для країни виринають нові перспективи щасливішого життя. Господарська, торговельна, фінансова й інші крізи уступають перед демократизмом, який приніс народові нові життєві джерела. До 1923 року на Закарпатті помітно, що демократія і творчий дух тодішньої влади забирає чим далі тим більше незораних ділянок. Робітник має працю, рільникові оплачується його господарство, торговля звільна скріплюється. Коротко кажучи, все зачинає жити новим творчим життям, гарнішим як це було за Мадярщини.

На жаль, цей продуктивний процес тривав дуже коротко, бо в 1923 році усунув уряд Тусара, а на його місце прийшов інший режім, який намагається у своїй праці розвалити все те, що попередній вибудував.

Кріза, відсунена, знову поширює свої кігті по країні і Підкарпаття, яке було в рямцях чехословацької республики країною вільних громадян, постепенно перестає нею бути. В країні заведені нові порядки. Новий начальник країни заводить новий лад, який йому диктує аграрна партія. Громадян в урядах розділено на „зелених“ і „незелених“. Уряди, які досі були аполітичні і старалися про добро країни і її громадян, стали експозитурами аграрної партії“.

Опісля промовець перейшов до аномалій життя на Закарпатській Україні. Більшу увагу присвятив „нотарам“, котрих залишили на Закарпатті і які стали боляком на живому орґанізмі. При виборі осіб на уряди нотарів не звертається уваги на те, хто вони. Нотарі, крім державної платні, побирають ще й приватні оплати, які часто доходять до 100 тисяч корон. Нотарі денеде стали просто лихварями. Промовець порівнює їх з военними кватирмайстрами які в часі 30-літньої війни в Чехії далися добре в знаки населенню.

Закарпаття в повному змислі того слова терпить від диктатури урядів, командованих аграрними секретарями. Доказом цього останні вибори. Гнет бюрократії, як адміністраційної так і фінансової, поліційної та банкової страшний. Крім цього населення Закарпаття в 90 відс. голодує.

„Не дивниця — говорив далі посол Гуснай — що серед таких обставин господарська кріза відбивається на наших селянах і робітниках далеко гірше, ніж деінде. На Закарпатті панує стихійний голод. Наші діти наслідком недостаточного харчування поголовно вимирають. Чи ви бачили, як ці наші діти, які ходять до школи, підчас перерви виходять перед шкільний будинок і вистоюють там сумно. Не чуєте пісні з уст наших дітей, нема радости на цих сумних лицях, бо на снідання діти наших бідних селян дістають чай і картоплю. Цією стравою живуть весь день. Неможливо, щоби при таких обставинах ми могли виховати собі здорову ґенерацію, неможливо, щоби з такої дитини стала продуктивна людина, бо вона наслідком голоду мусить занепадати душевно і фізично.

Кличу вас усіх, щоби ви заглянули до нас на Закарпаття і з щирим серцем провірили положення тамошнього бідного населення, які

9. грудня загальний перепис населення!

Дбайте, щоби в той день записано як вашу батьківську домову — українську мову. Домагайтеся двомовних аркушів і вписання вас по українськи. Перед підписанням аркуша — добре перевірюйте записані дані.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ з дня 9. ГРУДНЯ 1931.

Д-Р АНДРІЙ ЛАСТОВЕЦЬКИЙ.

Джемс Клерк Максвель.

(У соті роковини народження.)

Електричність до часів Фарадая. — Фарадай і його лінії сил. — Максвель. — Рівнання Максвель. — Електромаґнетна теорія світла. — Електричні хвилі. — Експериментальне потвердження.

Якщо ми хотіли би схарактеризувати фізику на початку 19-го століття, то вистарчило би нам тільки повторити славний висказ Нютона: „Два тіла притягаються взаїмно так, неначе би ділали на себе безпосередньо з віддалі“. Бо для фізиків тодішнього часу вистарчала цілковито Нютонова теорія ділання на віддаль і якенебудь явище було цілковито пояснене, якщо можна було його підпорядкувати силам притягання і відпихання в Нютоновому розумінні. Також усі відомі на початку 19-го століття електричні та маґнетичні явища пояснювали тоді при помочі Нютонової теорії ділання на віддаль. Такий славний дослідник, як ґетінґенський фізик Вебер, пояснював усі електричні та маґнетичні явища, підпорядковуючи їх сформулованому ним самим законові сил, діляючих на віддаль, і то навіть у таких випадках, де формула Нютона не вистарчала.

Перший удар Веберовому законові завдав Гельмгольц, заявляючи, що цей закон у деяких випадках не зґоджується з законом збереження енерґії. А що цей останній закон уважали чимсь непорушним, закон Вебера треба було відкинути. Таким робом захиталася наука електричности, побудована так сміло на теорії ділання на віддаль. Тим самим прийшло у фізиці до кризи. Було очевидною річчю, що при помочі пануючих до того часу понять цієї кризи не можна було подолати. Мусіли прийти нові люди з новими поглядами.

Одним із таких нових людей був самоук Фарадай. Читаючи передавані переплетникові до оправи книжки, попав він м. ін. на листи Ойлера. Ці листи спонукали його займатися дещо докладніше кривими лініями, подовж яких укладаються малесенькі кусники заліза поблизу маґнетів. Саме ці лінії назвав Фарадай лініями сили. На думку Фарадая ці лінії сили не були вислідом сил, діляючих на віддаль із маґнетичних бігунів. Присутність маґнету спонукує радше цілий окружаючий його простір себто т. зв. поле до переходу в особливий стан. І саме лінії сили означують нам, в який спосіб цей особливий стан є розміщений у полі маґнету. Отже замість сил, що ділають на віддаль, маємо тут до діла з лініями сили, що виповняють простір, виходячи з одного місця простору і входячи до другого.

Розуміється, що на потвердження своїх поглядів Фарадай перевів безліч маґнетних і електричних експериментів, які викликали признання і подив сучасників. При тім показалося, що в цих експериментах першорядну ролю грає середовище, де дане тіло перебуває, себто т. зв. діелектрик. І суттєвою прикметою кожного маґнетного та електричного процесу є саме те, що відбувається тоді в діелектрикові, себто зміни поля. Ці зміни поля відбуваються від одної точки поля до другої; якогось ділання на віддаль нема.

Одначе кожна фізична теорія, хоч би і висловлена найславнішим ученим, мусить, щоби стати повновартісною, датися представити математичними взорами. І саме опір, який стрінули в колах фізиків теоретичні міркування Фарадая, пояснюється саме браком математичних взорів у його розвідках. І тут виручає Фарадая його земляк Джемс Клерк Мексвель.

Приходить він на світ 13-го червня 1831-го р. у багатій шотляндській сімї землевласників. Батько його відзначався незвичайною інтеліґенцією, тому не диво що молодий Джемс полишився під дуже сильним впливом батька. В 1841-ім р. бачимо Джемса в т. зв. академії в столиці Шотляндії Единбурзі. Вже у 1845-ім році математик Форбс представляє першу працю молодого Мексвеля, тоді вже студента единбурського університету, Королівському Товариству в Единбурзі. У цій першій праці Мексвель подає цілком новий спосіб рисування спеціяльних геометричних кривих. До 1850-го р. перебуває в університеті в Кембріджі і тут після скінчення студій від 1853-го р. викладає в коледжі фізику та астрономію. Дещо пізніше викладає на університеті в Еберлині, а до 1868-го р. в „Кінґс коледж“ у Льондоні. Весь цей час працює науково і видає цілу низку праць друком. 1868-го р. переселюється на село, де в тишині працює далі, щораз успішніше. Та ще раз переноситься до Кембріджа, покликаний на катедру експериментальної фізики. У його розпорядження віддають там знамениту фізичну лябораторію ім. Кевендіша. Одначе недовго може займатися улюбленою працею, бо після короткої недуги вмирає в 49-ому році життя.

Великою заслугою Мексвеля було те, що він, ознайомлений якнайсолідніше з математикою, вбрав міркування Фарадая в математичний одяг. Показалося тоді, що всі явища, пояснювані до цього часу діланням на віддаль, можна дуже добре пояснити квантитативно при помочі ділання зблизька, себто при помочі напруг, що розходяться в діелектрикові від точки до точки. Крім цього через математичне сформулювання думок Фарадая Мексвель дійшов до цілком нових проблем, які пізніше розвязав щасливою рукою.

Теорія Мексвеля основується на укладі рівнянь, званих рівнянням Мексвеля, які своєю математичною формою є ріжничковими рівняннями. При помочі цих основних рівнань, симетричних з огляду на електричні та маґнетичні величини, можемо теоретично вивести всі явища електростатики, магнетостатики, електромагн

щиро й отверто приєдналося в 1919 році до нашої республики, заснованої невсипущою працею президента Масарика і його товаришів. Як тоді ми безмежно довіряли вам, так сьогодні від вас нічого іншого не бажаємо, як щирого довіря".

Опісля посол Гуснай по черзі переходив такі справи, як державний бюджет на 1932 рік, безробіття серед лісових робітників, яких число виносить 30 тисяч, задовження Закарпаття, розбудови залізниць, неприймання до залізничої служби уроженців Закарпаття, прямого залізничого получення зі Львовом і Чернівцями для торговельних взаємин, обсаду почтових урядів молодю із Словаччини, положення урядників на Закарпатті і таке інше.

Промову свою посол Гуснай закінчив обговоренням шкільної, як і загалом української проблеми на Закарпатті.

„Врешті дозвольте мені сказати — говорив він — ще кілька слів про шкільне життя на Закарпатті. Пан міністр Дерер у свому експозе в бюджетовій комісії порушив також мовне питання у нас. Мушу признати йому слушність, коли каже, що вирішення цього делікатного питання залежить від нас. Але не можу згодитися з резиґнацією пана міністра супроти становища п. президента і ґубернатора краю та ріжних політичних діячів, як п. Кльофач, Гайн, як президента суду д-ра Гаджеґи, кількох шкільних інспекторів і державних учителів, щоби вони творили незаконні діла.

„Це факт, що ми розділені на три групи: на народовецьку чи українську ґрупу, на великоруську чи московську ґрупу і на ґрупу, яка фаворизує місцевий говір, але тайком бажає собі великорущини. Слушність серед цих фракцій має українська ґрупа, яка опирається на живому українському говорі і збереженні етноґрафічної цілости, як це признає учений світ і як це признала петроградська Академія і чеська Академія Наук в Празі. Всі промовці, які говорили в бюджетовій комісії, мусіли признати, що мова нашого народу є українська. Тепер ви не найдете в цілому світі ученого слявіста, який смів би сказати, що ми є великоросами. Всі вони мусять признати, що наш нарід є частиною українського народу, який живе в Галичині, на Буковині і на Великій Україні. Коли ми на Закарпатті переживали добу національного відродження-романтизму, то ми в ньому забігли аж на сибірські степи і до ріки Москви, а не бачили, що ми перескочили своїх власних братів за Карпатами.

„Зі сторони москвичів грають тут ролю мотиви політичні і особисті, які спираються у нас за масово осівших російських, монархістично настроених еміґрантах, а далі на тих людях, які колись у Мадярщині називали себе мадярами, а нині користають і добре живють з того, що називають себе „русскими".

„До цього приходить політична спекуляція деяких чеських політиків, як наприклад п. Кльофача, який у 1925 чи 1926 році на зборах у Береговi сказав таке: „Браття! Ми не сміємо впустити на Закарпатті до „русинських" шкіл української мови, тільки російську, а то з тої простої причини, що Львів є близько, а москалі далеко і наші русини ніколи не дістануться до Москви".

„Тенденція ясна. Ось зародок нашої траґедії і змагання праських централістичних кругів видко тут ясно як на долоні. Треба русина відрізати від свого брата, що живе за Карпатами, таким способом його зденаціоналізувати, так що він врешті-решт буде примушений засимілюватися. Одначе я впевняю п. Кльофача і йому подібних панів, що цей плян не вдасться, він скрахує. Бо нації ніколи не асимілюються, тільки конюнктури й одиниці. Нації, хоч і малі, все остають при житті, але гнобителі пропадають. Так не пропали ірляндці, живуть лужицькі серби, фляманці й вальонці воскресли. Хоч як висока була німецька і француська культура, не вспіла їх засимілювати. Тому й нам, українцям на Закарпатті не пошкодить обскурна, ворожа теорія „великого славянина" п. Кльофача.

При загальному переписі не вільно вживати намов ані погроз! Подати правду про свою віру і мову є законним обовязком кожного громадянина і громадянки!

На підмогу „Просвіті".

(Звідомлення з місць.)

СУДОВА ВИШНЯ: 8. ц. р. відбувся загальний збір місцевої читальні, а опісля конференція з місцевою інтеліґенцією. Справу внутрішньої позички головною дару, основно обговорювано на загальному зборі, а на конференції передовсім справу позички. Всі дані промовляють за тим, що „Дар Просвіті" буде переведений в районі філії як слід, а комітет у складі пп. Заяця, м-ра В. Шота, Т. Бобака, В. Брановського і Н. Козака подбає про солідне переведення акції внутрішньої позички.

ПЕРЕМИШЛЬ: 10. XI. ц. р. відбулася міська конференція. Приявних було около 90 осіб. Дискусія, викликана рефератом, мала декуди пристрасний характер. Справою позички має занятися виділ філії з правом кооптації.

СЯНІК: 11. і 12. XI. ц. р. повітова анкета не відбулася, тільки міська конференція дня 12. XI. вечором. Приявних около 30 осіб. До справи позички поставилися присутні дуже зичливо і на місці підписували заяви. Комітет у складі пп. д-ра Блавацького, о. Шведа, дир. Голейка, О. Хлопиківної і В. Микули дає надію, що Сяніччина своє зробить.

ЛІСКО: 13. XI. ц. р. Обговорено справу позички й дару з головою місцевої читальні п. Габлинським і скарбником п. Т. Будзиновським.

УСТРІКИ ДОЛ.: 13. XI. ц. р. Скликана наборзі конференція зібрала вечором в домівці читальні 15 осіб. Сатисфакція було слухати, як ділово і симпатично трактували приявні справу дару й позички, як старенький декан о. Мих. Жарський заявив, що зложить готівкою 100 зол. („Продам дві корови і вишлю відразу, бо гроші вже потрібні „Просвіті"). До комітету входять: о. дек. М. Жарський, д-р О. Яросевич, о. Федьків, д-р О. Федевич і дир. М. Негребецький.

Громадяни Ліска й Устрик повинні відновити діяльність філії в Ліску і відтяжити філію в Сяноці, яка, маючи тільки одного організатора, не зможе обслужити такої великанської округи разом з Коросном, Диновом і Березовом.

ДОБРОМИЛЬ: 14. XI. ц. р. філіяльна анкета не вдалася тому, бо була субота і погана погода. Були відпоручники кількох читалень, з якими відбуто нараду в справі дару. Вечірня конференція з місцевим громадянством виказала поважне зацікавлення фінансовим положенням „Просвіти" та бажання прийти їй з грошевою допомогою. Справа позички лежить у дібраних руках комітету в особах: пп. о. Т. Горабцького, А. Курчака, м-ґра І. Диця, О. Мудрого і Ю. Копистянського. До дня анкети стримувала справу позички і заподія передвиборча ру в названих філіях і читальнях передвиборча акція в перемиській окрузі.

ХИРІВ: 15. XI. ц. р. відбулася в місцевій читальні незаповіджена конференція при участи 30 осіб. Обговорено головно справу дару, якого переведення належить до виділу читальні.

САМБІР: 16. XI. ц. р. передпол. відбулася повітова анкета в „Українській Бесіді", опісля в „Зорі". Заступлених було 16 читалень; приявних 50 осіб. Дискусія виказувала місцями доволі велике, хоч не все відповідне, зацікавлення „Просвітою". Справу позички, а головно дару, трактовано поважно і треба надіятися, що Самбірщина своє завдання виконає. В год. 19-ій відбулася міська конференція при участи 30 осіб. Вибрано комітет в особах: пп. о. Федевич, д-р Роґуцький, д-р Скорик, проф. Сілецький і студ. Гошко.

СТ. САМБІР: 17. XI. ц. р. не вдалися ні повітова анкета в полудне, ні міська конференція у вечірніх годинах. В полудне були заступлені ледви 4 читальні (9 осіб) у приняві представника старости, на вечірній конференції було 11 осіб. В повіті нема кому працювати, села бідні, як взагалі в цілій підгірській і гірській смузі. Присутні самі соромилися за таке слабе заінтересування справою і мають скликати щераз анкету, вибрати комітет та повести справу позички. Даром займеться виділ філії з д-ром І. Максимчуком.

ТУРКА Н. СТР.: 19. XI. ц. р. відбулася філіяльна анкета при участи 37 осіб, у тому 6 священиків. Дар вже є підготований і є повна надія, що збірка піде багато краще, як попередніми роками. Акція позички, заініційована вже давніше, ведена дуже гарно виключно завдяки голові філії о. І. Федевичеві, який особисто цею справою занявся і має досі дуже гарні висліди. Якщо справа піде так далі, то Турка повинна стойти на одному з почесних місць. З огляду на те відпала потреба скликувати міську конференцію.

струй, електромаґнетизму та індукції. Ця теорія стоїть вище від усіх попередніх тим, що не опирається на ніяких гіпотетичних основах. Незвичайний успіх зпоміж ідей Максвеля мала його електомаґнетна теорія світла. А саме з рівнань Максвеля виходить, що кожна зміна електричної та маґнетної сили розходиться в просторі зі скорістю світла. Максвель висновував з того, що само розходження світла в просторі мусить бути теж електричним процесом. Так приневолив він своїх наслідників глядіти на маґнетні, електричні та світляні явища з одного становища.

Зазначу далі, що висновки теорії Максвеля блискучо потвердили експерименти. Нпр. теорія Максвеля вимагала, щоби співчинник переломання даного діелектрика рівнявся другому коріневі з його постійної діелектричної. Поміри постійної діелектричної ґазів, переведені віденським фізиком Больцманом, потвердили вповні висновки теорії Максвеля. Дальше електромаґнетна теорія світла передбачувала, що електромаґнетні заколоти розходяться в просторі з означеною скорістю. Тим самим підчас істнування перемінних електричних сил повинні виступити електричні хвилі. Ці хвилі повинні відбиватися, переломлюватися і поляризуватися. В дійсності те, що Максвель, передбачив у своїй теорії електричних хвиль у 1865-му році, одержав експериментально німецький фізик Герц з Бон 1888-го р. Дальшим наслідком електромаґнетної теорії світла Максвеля є залежність спроможности відбивання світла даною субстанцією від спроможности проводження тоїж субстанції. І тут експеримент німецького фізика Рубенса потвердив слушність поглядів Максвеля.

З початку недоцінювали теоретичних здобутків Максвеля. Щойно пізніше, коли теорію його викінчили його наслідники, а передовсім згаданий уже Герц, переконалися всі, яку велику ділянку явищ охоплюють його рівняння.

Справа репарацій

ЛЬОНДОН, 7. грудня. ПАТ. З французького міродатного джерела в Льондоні подають, що французький амбасадор Флеріо засували англійському урядові становище французького уряду в справі репарацій. Амбасадор Флеріо заявив, що французький уряд уважає вдержання принципу репарацій необхідним. Щодо торговельних довгів Німеччини то вони повинні становити тільки складову частину загальних платностей Німеччини у звязку з німецькими репараційними зобовязаннями. Цю заяву зроблено в приводу конференції експертів у Базелі, що мають розслідити платничу здібність Німеччини. Цим способом виснено оконечно французьке становище щодо першенства репарацій серед платничих зобовязань Німеччини.

—o—

Інваліди в Польщі.

Урядова статистика з останніх часів виказує, що в цілій Польщі є тепер 150.208 воєнних інвалідів, між ними 27.173 таких, що не дістають з державного скарбу ніякої ренти, бо ступінь їх нездібности до праці означено нижче 15 проц. Інвалідів б. польських формацій (леґіонів, корпуси і т. п.) начисляють 1.247, б. російської армії 16.473 осіб, б. німецької армії 55.122, б. австрійської армії 50.173 і теперішньої польської армії 26.900 осіб. З поміж інвалідів, що находяться на терені цілої держави, 115.564 є польської народности, 23.590 української, 2.894 білоруської, 3.155 німецької, 117 російської, 4.139 [illegible] інших народностей.

Гітлерівці відкривають свої пляни.

В Берліні відбулося віче націонал-соціялістів, на якому промовляв посол до райхстаґу Сторт. Він заявив, що гітлерівці скористають з найближчої нагоди, щоби звалити уряд Брінінґа і довести до нових парляментарних виборів. Ми леґальні, говорив він, аж до перемоги, і після перемоги будемо леґальними, бо тоді самі видаватимемо нові закони. Леґальний державний трибунал буде розглядати проекти наших законів і досліджувати, чи підчас листопадової революції не було звязку між німецькими революціонерами і чужими державами.

Тогож дня Гітлер мав з представниками англійської та американської преси розмову про свою програму. Зводиться вона до таких точок: 1) Відкинення всіх воєнних і репараційних довгів; 2) відкинення версайського договору і всіх мирових умов, що випливають із нього; 3) встановлення внутрішніх ощадностей; 4) заведення прогібіційної митної тарифи проти імпорту харчевих і люксусових товарів. Зате визнає програма Гітлера приватно-торговельні довги, обняті т. зв. штільштандом.

Справоздавець „Дейлі Телеґрафу" стверджує, що Гітлер говорив про Францію з піною на устах. Якщо буде так само говорити, коли буде відповідальним за німецький уряд, то на думку справоздавця без конфліктів не обійдеться. Розмова Гітлера зробила велике враження в Нюйорку, де курс німецької марки та паперів значно понизився. У фінансових колах дожидають кожної хвилини гітлерівського перевороту.

—o—

Німецький уряд остерігає перед Гітлером.

ВІДЕНЬ. 7. XII. ПАТ. „Нає Фрає Прессе" повідомляє з німецьких урядових кол: Заяву Гітлера, зложену перед англійськими й американськими кореспондентами, слід уважати заявою приватної особи. Очевидно, Гітлерові вільно конферувати із закордонними кореспондентами. Будьщобудь ця заява свідчить, що Гітлер поширив значно свою програму в передбачуванні обняття влади в найближчому часі. Поминаючи погляди в господарських справах, програма Гітлера та сама, що програма уряду Брінінґа. Гітлер намагається викликати враження, що захоплення ним влади необхідне. Міродатні кола є іншої думки й остерігають заграницю перед тим, щоби заяві приватної особи не приписувала занадто великого значіння. Замість слухати заяв Гітлера заграниця повинна радше піддержати політику уряду Брінінґа. На всякий випадок акція Гітлера причиниться до нарушення політичного й господарського кредиту німецького уряду. Такий стан на довшу мету не дасться вдержати

Яку владу заповідають гітлерівці.

Один із чільних провідників націонал-соціялістичної партії, посол Штрасер виголосив у Штутґарті промову, в якій між іншим заповів, що до обняття його партією правління може прийти з хвилиною скликання райхстаґу в дні 23. лютого 1932, або й раніш, оскільки дійде тимчасом до кабінетної кризи. А до упадку уряду Брінінґа може дійти в найближчому часі. Не вступимо до ніякого уряду, доки військо і поліція не будуть зовсім у наших руках. Домагаємося леґальної влади в нашій державі, але це мусить бути влада фізична, бо в найближчих роках будемо приневолені до посунень, що не користуються популярністю серед широких мас. Хто не послухає, побачить, що його жде. З хвилиною, як захопимо владу, марксісти і демократичні республиканці будуть зметені. Дамо їм тільки якийсь час до надуми, щоби могли змінити свою орієнтацію. Коли уряд буде наш, мусить прийти до вирішальної розправи. Якби нам не повелося, прийде після нас більшовизм. Здаючи собі справу, що в цьому випадку ми мусіли би самі повиснути на шибениці, уважаємо кращим вішати наперед інших. Зробимо це, хоч би мали бродити в крови по ... тки, для добра Німеччини.

В закордонній політиці Штрасер домагався безоглядної боротьби проти Франції й заключення союзів зі всіми противниками французького уряду. „Саме задля цього прямуємо до обняття влади в Німеччині. З ментом, коли буде захитана могучість Франції, змобілізуємо сили німецького народу, щоби дорогою боротьби проти Франції приспішити розвиток подій. Порозуміння з Францією це безглуздя. Ми можемо говорити тільки про війну з Францією".

Посла Штрасера уважають кандидатом на міністра внутрішніх справ у майбутньому уряді Гітлера.

Гітлер переговорює в справі захоплення влади.

БЕРЛІН. 7. XII. ПАТ. В часі останнього побуту Гітлера в Берліні велися в готелі „Кайзер" переговори між провідником націонал-соціялістів і політиками, зближеними до правого крила центрової партії та представниками союзу тяжкого промислу. В переговорах зазначилася назагал тільки розбіжність думок щодо речинця, коли Гітлер має захопити владу. Гітлер розмовляв теж з д-ром Бестом, відомим провідником націонал-соціялістів у Гесії, автором проклямації гітлерівського революційного уряду.

—o—

Німеччина торгується з Францією за довги.

БАЗЕЛЬ. 7. XII. ПАТ. Наради дорадчого комітету експертів будуть обертатися в рямках пляну Йонґа. Однак є ріжниця між німецьким і французьким становищем в справі мандату цього Комітету. Франція хоче обмежити його діяльність до рати необумовної, а Німеччина думає про цілість пляну, при чому вяже справу відшкодувань зі справою приватних довгів. Франція не квестіонує приватних довгів, але доручає розсліджети їх спеціяльному комітетові банкарів у Берліні, полишаючи управильнення справи з довжниками приватним вірителям. Передбачують, що дорадчий комітет знавців не скінчить звіту перед святами. Правдоподібне теж, що адміністраційна рада Банку міжнародніх виплат, яка мала зібратися 14. ц. м., буде відложена.

Манджурська справа.

ТОКІО. 7. XII. ПАТ. Приняття Японією проєкту резолюції Ради Союзу Народів являється запевненим, бо тільки дві точки резолюції переслано Японії до нового обміркування, а саме точку щодо обсягу управнень анкетної комісії і другу щодо сил, які мають бути вжиті проти бандитів. Зачувати, що обі точки будуть правдоподібно успішно поладнані.

ШАНҐАЙ. 7. XII. ПАТ. Відбулося тут віче делеґатів робітничих, студентських і купецьких організацій, на якому запротестовано проти слабости китайської політики. Ухвалено загальний страйк, який буде проклямований тільки тоді, якби акція делеґатів цього віча в Нанкіні не вдалася.

НАНКІН. 7. XII. ПАТ. Національний уряд переслав свому делеґатові в Парижі, д-рові Ше (він відкликав свою резиґнацію) інструкцію, щоби зложив деякі застереження в справі резолюції Ради Союзу Народів.

—o—

Тайна радіостація під Віднем.

Поліція віденська викрила в Бадені під Віднем тайну комуністичну радіостацію, що не тільки приймала, але й надавала іскрові депеші. Арештовано чотири особи з фальшивими заграничними пашпортами та більшою сумою грошей в заграничних валютах. Подібну радіостацію відкрито теж у Відні. Заходить підозріння, що завданням цих радіостацій було пересилати до Радянщини шифрові політичні й шпигунські вісти, збирані з цілого світа.

—o—

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8 90·00—8 90 50, канадійський долар 7·50 00—7 55·00, чеська корона 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінґ 1·14·00—1 15·00, румун. лей 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·80 - 0 35·00, швайцарський франк 1·73 00—1·73·50, фунт штерлінґів 29 50·00—30·00·00, радянський червінець 0·00—0·00, німецька марка 2·14.25—2·14·50

Срібло: Австрійська корона 0·39·00—0·39·50. 5 австрійських корон 2·15·00 - 2·20·00, австрійський фльорен 1·10·00 - 1·15·00, російський рубель 1·60·00—1 66·00, копійки за рубель 0 80·00— 0·85·00.

Золото: 20 корон 39·50·00—40 50·00, 20 франків 36·00·00—37·00·00, 20 німецьких марок 00·00·00—00·00·00 10 російських рублів 51·50·00—52 50·00.

Збіжа.

Пшениця дворська 24.25—24.75, пшениця збірна 22.25—23.75, жито одноціле 25.25—25.50, жито збірне 24.50—24.75, ячмінь броварний 21—23, ячмінь на мливо 16.50—17, овес гал. 22.50—23, овес збірний 20.50—21, кукурудза рум. 20—20.50, бараболя пром. 3—3.50, фасоля біла 18.50—20.50, фасоля краса 25—26, горох Вікторія 30—32, горох полевий 22—23, бобик 18—19.50, вика чорна 24.50—25, вика сіра 22—22.50, сіно прас. 9—10, солома прас. 4.50—5, гречка паст. 17—17.50, гречка на мливо 19—19.50, льон 37—39, сім'я коноп. 32—35, ріпак оз. 31—32, крупи греч. 37—39, пшоно 42—45, просо 18.50—19, мак синій 93.50—93.50 конюшина червона 150—[illegible] 25—26.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

ПЕРЕД ЗАСІДАННЯМ СОЙМУ.

Маршал сойму визначив засідання сойму на четвер 10. XII. На денному порядку є м. ін. читання уряд. проектів про збори, про вільні митні територ.ї, про зміни екзекуційної ординації в Галичині. На денному порядку є теж проект закону про податкові кредити на бюдж. рік 1931/32 та звіт про пос. внесення. Сподіються, що опозиція порушить на тім засіданні і справу берестейського процесу. — Соймова правнича комісія збереться в пятницю; на ден. порядку II. читання уряд. проекту закону, що змінює деякі приписи карної процедури. В найбл. понеділок починають радити сенатські комісії.

ЗМІНИ В УРЯДІ в звязку з берестейським процесом?

Кажуть, буцімто становище прем. Пристора захитане в звязку з процесом, проти починання якого був нібито марш. Пілсудський, бо арештовані вже відпокутували в Бересті. За веденням процесу був Пристор і мін. справедливости Міхаловський. Змін треба вже, мовляв, сподіватися в найближчому часі.

МІН. ЗАЛЄСЬКИЙ БУДЕ В АНҐЛ. КОРОЛЯ.

З Варшави повідомляють, що мін. Залеський виїздить 8. XII. до Льондону з дир. кабінету Шумляковським. Їде теж начальник зах. виділу мін-ства закорд. справ Ліпський. Мін. Залеський буде в Льондоні в середу веч. Кажуть, що Залеський буде на сніданку у бувш. міністра Рідінґа, а в пятницю попол. на авдієнції в короля Юрія. До Варшави вернеться в неділю.

НАГЛИЙ СУД У САМБОРІ.

Перед наглим судом у Самборі почалася 7. грудня розправа проти Холеви та Щурка з Борислава, обвинувачених у цьому, що в бориславськім лісі вбили копальняного робітника Островського, за це, що він як рез. підстаршина помагав поліції висліджувати бандитів, які скривалися в лісах.

Після переслухання знавців зарядили перерву до середи, в котрім то дні западе присуд.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД У СТАНИСЛАВОВІ.

Трибунал присяглих у Станиславові засудив на шибеницю Йос. Гуменьчука із Заболотова (пов. Жидачів) за те, що в Станиславові вбив вдову Пйотровську та забрав у неї 90 дол. і кільканацять зол. монет. Його спільника Віновського за те, що намовляв до вбивства засудили на 4 роки тюрми.

ПОЖЕЖА В ФОНД. ІМ. О. ФОЛИСА.

ЗОЛОЧІВ, 7. XII. ПАТ. На фільварку Ол. Кошки в Закомарі згоріла 1 стирта жита, 1 стирта соломи та в фондації ім. о. Фолиса 2 стодолі. Шкоди є на 20.000 зол. Є підозріння, що пожежа повстала з підпалу.

ПОЖЕЖА БУДИНКІВ ЧОРТКІВСЬКОГО СТАРОСТИ.

6. XII. у Черемхові (пов. Коломия) повстала пожежа в госп. будинках Каз. Ґолінського, пов. старости в Чорткові. Згоріла стодола зі збіжем, вартости 9 тис. зол. Польські джерела здогадуються, що це був підпал із пімсти.

САМОГУБСТВО НАЧАЛЬНИКА ПОЧТИ.

У Львові в гот. „Нюйорк" застрілився 45-літн. начальник почти в Мостах Вел. Лев Дудзік. Поліція веде слідство, щоби ствердити причину самогубства.

ПФРІМЕРА АРЕШТУВАЛИ.

ГРАЦ. 7. XII. ПАТ. В ночі приїхав тут автом із Баварії провідник гаймвер. пучу д-р Пфрімер і зголосився у суді. Пфрімера арештували.

ГІТЛЕР В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 7. XII. ПАТ. З Мінхену повідомляють, що Гітлер їде за кордон і просив дозволу на переїзд через Австрію. Дозвіл дістав.

—o—

Берестейський процес.

(36-ий день.)

На вступі понеділкової розправи предсідник спитав сторони, чи є внесення в справі документів, долучених до розправи. Прок. заначив, що документи є актами обвинувачення, тому жде, аж заявиться в тій справі оборона.

Обор. д-р Штерлінґ заявив, що не згоджується з внесенням прокуратора, що документи є доказом обвинувачення. Оборона вносить виключити цілу низку документів із акту обвинувачення. Оборона просить вилучити зі справи укриті зізнання свідків невідомого назвища. Між актами є підписи: „Віцек", „Бляди", „Руди" і ін. Це інформації тайних агентів, що можуть служити за основу розпочаття слідства, а не як доказ для суду. Дальше оборона протестує проти документів невідомого походження без печатки, нествердженних підписом і т. д.

Предсідник зарядив перерву, щоби прокуратори могли зазнайомитися із заквестіонованими актами.

Про львівські трамваї й автобуси.

Львів, 7. грудня 1931.

На запрошення новоіменованого директора львівських трамваїв (М. К. Е.) през. Барвіча відбулася сьогодні в полудне конференція представників львівської преси, в якій з української преси було заступлене одиноке „Діло". На конференції представив през. Барвіч цілу скомплікувану працю трамваїв та автобусів у Львові, яка, як досі, виявляє поважні хиби і є мало рентовна, а на деяких лініях і дефіцитова. Тому в найближчому часі будуть переведені в трамвайовому й автобусовому русі у Львові ріжні необхідні реформи — всі з користю для найширших мас публики з одного та в інтересі рентовности тих міських підприємств з другого боку.

Докладніше про цю цікаву конференцію завтра.

Новинки

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.** 254—?

— **„Distinction" Косметичний Кабінет** Львів, вул. Коперника ч. 42 а, II. п. Телеф. 72—18. Виконує всі косметичні заходи (усуває зморшки, вигладжує і відмолоджує перу, усуває плями, лойотоки, веснянки, червоність шкіри etc.) чисто **індивідуально.** Уживає найновіших метод найліпшими косметичними засобами, під ґарантією **нешкідливими.** Ціни дешеві, для ПТ. урядничок і студенток знижка. Години принять від 10—14 та від 15—19-ої. 859 7—10

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорущина 5.** (біля кіна „Аполльо") поручає по найнижчих цінах, ковдри, матераци і постіль. Перороблює ковдри по 6 зол., матераци по 8 зол. 786 14—100

— **Б. посол і берестейський вязень Олександер Вислоцький у „Бриґідках".** Цими днями перевезено з золочівської вязниці при вул. Казимирівській, до т. зв. „Бриґідок", б. українського посла й берестейського вязня Олександра Вислоцького. Це єдиний зпоміж б. членів Української Парляментарної Репрезентації і також єдиний зпоміж б. берестейських вязнів, який досі перебуває за вязничними мурами!...

— **Союз прихильників Національного Музею у Львові.** На установчому зібранні членів основників 4. грудня під проводом нотаря Володимира Левицького з Винник вибрано ось такий склад Ради Союзу: епископ д-р Іван Бучко — голова, аптикар м-р Михайло Терлецький, заступник голови, мітрат Олексій Базюк, скарбник, д-р Іван Брик, член, д-р Іляріон Свєнціцький, секретар. — До половини січня буде переведена підготовча робота орґанізації членів і плянові статутові праці.

— **На розбудову Нац. Музею** в листопаді вплатили: д-р В. Маковський з Ліська 10 (усього 90), нотар В. Дяків з Немирова 10 (усього 80), д-р Мілян Мілоєвич з Пітсбурга 20, свящ. М. Клюк із Зарудець і кан. Л. Лужницький по 10; по 5: д-р І. Кульчицький і Ф. Когут із Збаража, о. П. Коцюбинський із Трибухівець та пар. уряд Снович; 2 — інж. Т. Горницький (разом 7.20). Д. Мороз із Стаїв 1.20 (разом 14.20). Усього протягом 1931 р. вплинуло 4.499.51 зол., а на будову видано 47.430.34 зол.

— **Поляка.** Ми підписані покарані старостом у Рівному за участь в нібито нелеґальній нараді УНДО в липні ц. р. складаємо отсим щиру поляку п. мец. Миколі Багринівському за безкорисну й успішну оборону нас у цій справі перед окружним судом у Рівному дня 3. грудня 1931 р. — За обвинувачених: **Микола Негребецький, Данило Харко.**

— **Пийте більше молока, воно має багато вітамінів.** Тут подаємо кілька причин, чому молоко є таким важним продуктом в дієті як для старих так і молодих. Молоко є найкращою поживою в світі. Жінки потребують молока для підтримання свого здоровля та схоронення своєї краси. Мущини потребують молока, щоби остерегтися від небезпеки вчасного упадку сил та наближення старости. Молоко є ворогом так званого середнього віку. Воно посилює нерви і постачає необхідні вітаміни. Одна кварта молока як пожива є однозначна: майже одному фунтові мяса; девяти або десяти яйцям; більш ніж одному фунтові курячого мяса; майже двом фунтам риби. Молоко постачає такі вітаміни: вітамін А — потрібний для підтримання росту та будови кісток; вітамін Б — що сприяє правильній діяльності нервів і вітамін Ц — необхідний для здорового розвитку та взагалі підтримання здоровля. Молоко не викликує затовщення. Коли вживати його як пиття, лиш не ковтаючи та не змішуючи з іншою поживою, воно приносить здоровля та життєдайність без всяких непотрібних відпадків при стравлюванні. Денне пиття молока є одним з найкращих способів до збудовання та утримання як фізичної так і нервової енергії. Жінка, котра пє молоко, виглядає й почувається молодшою, ніж та, що молока не вживає, хоч і з того самого віку; в тім-же самім часі вона фізично є більш атрактивною, бо молоко надає їй гнучкости й легкости. Чоловік у своїх сорокових літах, котрий денно вживає молоко до пиття, має більшу нагоду до розумової праці, його мязи є більш еластичними і він може зробити більше роботи з меншою втомою. При тому треба однак тямити, що тільки добре і здорове молоко дає вище наведені користи. Лихе молоко, не тільки, що не помагає, але може пошкодити здоровлю. Лиш з доброго молока можна виробити здоровляне масло і сири. Тому пийте молоко і купуйте набіл лише у крамницях „Маслосоюзу", бо ми все провірюємо в нашій лябораторії та ручимо за добру якість.

— **Після 15-літньої мовчанки.** Під Верденом упало французьке гарматне стрільно й присипало землею німецького вояка Шульца. Цілу добу перебув він живцем закопаний у „могилі". Після того, як його відкопали Шульц утратив спроможність говорити; це тревало до недавна. Шульц сидів серед сімї та обідав. Біля його тарілки лежав на столі записник і олівець. Балакали про якийсь проґріх молодшого синка Шульца; гнівалась дружина Шульца — гнівався також він сам. Свій гнів виявив він нагальною зміною настрою: його лице то червоніло то блідло. Несподівано сталося те, що домашні признали чудом, а лікарі вислідом схвилювання: Шульц промовив і сказав синкові все, що думав про його вчинок. Лікарі показували Шульца в медичному товаристві в Дісельдорфі. Балакає він так свобідно, як говорив перед війною.

— **Сценаристи.** Тим сценаристам, що оббивають пороги фільмових виробництв і поручають свої сценарії, або тратять гроші на почтові марки та посилають свої твори на всі сторони світу, будуть певно цікаві образки з життя тих сценаристів, що їм удалося пропхати свої твори в руки фільмових режисерів.— Моряк Джон Фаров написав із нудів поему. Не була вона бездоганна, але подобалася пані де Міль. Вона звернула на це увагу свого мужа — режисера. Фаров одержав припоручення переробити поему на сценарій і його карієра була запевнена. — Молода жінка Тільда Форстер приїхала до Америки з поворотним білетом у мошонці. В часописі вона побачила вістку, що Поля Неґрі пошукує відповідного для неї сценарія. За три дні написала Тільда сценарій — і він виявився підходящим. Поворотній білет і досі лежить у мошонці Тільди, а вона заробляє гарненькі гроші в Голівуді. — У. Сміт докучив усім директорам голівудських виробництв своїм сценарієм: відіслали йому чергою з 47-виробничих установ. Сміт переробив свій сценарій на оповідання та видрукував його в маленькому журналі під псевдонімом У. Катерсбі — за гонорар 20 долярів. За кілька днів Сміт-Катерсбі покликали до директора одного виробництва (який недавно відіслав йому сценарій — не читавши!); директор просив його замінити оповідання на сценарій. Сміт приніс із собою недавно відкинений сценарій; одержав за нього 10.000 долярів.

Відгуки дня.

Поїхали!...

Віїхав театр. Перший раз від довгих (і тяжких!) літ жалував український Львів за театром і прощав їх словами: „До побачення!" Кріза, стаґнація, воєнні і монархістичні поголоски не змогли здержати непроглядних мас української сметанки і підсметання, які тиснулися до театральної каси, як жид до канцелярії і нерідко відходили без білету. Нерідко — це не значить дуже часто, борони Господи — я так зле не думаю; нерідко — це значить один раз, на прощальній виставі. Всі інші вистави виблискували вільними кріслами, деколи навіть даровими.

Але настрій був кожного разу і перед виставою і на виставі і по виставі. Публика, не зважаючи на свою скількість, виходила з вистав настроєна на передвоєнний сентимент і згадуючи як то було, коли ще їздив по Галичині театр „Бесіди".

Мій приятель, визначний знавець театрального мистецтва від „Гриця" до „Вертепу" включно, поринув з головою у спомини:

— Ех, то були гарні часи. Скільки було тоді сентименту до театру...

— І до артисток — докидаю.

Приятель підніс брову, прижмурив око і не показуючи на мене пальцем відповів:

— В декого ще й тепер є.

Я вдав, що не чую і позволив йому знову вернути до споминів:

— Памятаю, як Бережани прощали колись театр... Вже на передостанній виставі було сумно. Позавтрі відїдуть... Жалувало старше громадянство, розпачали ми — ґімназійні учні, а неодин, закоханий, то й сплакнув у кутику. Позавтра відїдуть... Памятаю, я був тоді в третій клясі і любився в Рубчаковій. На кожній виставі був, усі книжки попродав, подушку заставив, а вона може й не знала про мою любов. А як пройшла остання вистава, а потім комерс, то ми ходили довкола будинку як блудні вівці, заглядали крізь вікна і — зітхали. Боже! Як ми хотіли бути „старшим громадянством"...

— Тепер уже ти є.

— Але часи не ті. Хоч...

— Признайся. Котра?!

— На жаль... Якось тепер не складається. Не всім, не всім, але мені таки ні — і знову підніс брову в мою сторону. — Але вернім до ґімназії. Коли вже театр відїзджав, коли вже всі наші симпатії сиділи в будах, тоді не можна вже було дивитися. Всі залюблені тікали геть, на оболоня і там виплакували свій жаль, аж Золота Липа збирала. А потім ще цілий місяць ходили ми на проходи в ту сторону, куди поїхали театральні вози і зітхали аж гомін по лісах ішов...

— Думаєш, що нині це неможливе?

— Хіба в старшого громадянства. Мені чогось здається, що разом з ґімназійними одностроями зник і сентимент у молоді.

— Може це й ліпше, не продають книжок.

— Продають, але не на театр.

Ми вийшли перед „Народній Дім". На дворі пускало і вулицями снувалася мряка, як густе павутиння.

— Бачиш — сказав мій приятель. — Зовсім так, як колись. Памятаю, коли відїздив театр — завжди була така мряка. Так якось сумно було...

— Як нині.

— Власне...

На розстайних вулицях ми розійшлися. Мій приятель пішов повільним ходом, зі спущеною головою. Я дивився йому в слід, доки не пропав у сивій мряці.

Присягну, що залюбився.

Тільки не знаю в котрій!

Галактіон Чіпка.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": *„ГЕТЬ ІЗ КОХАНЦЯМ".*

Усі знають вічно всміхнену та безжурну Ліліяну Гарвей, яка може грати тільки в комедіях. Вона має виїмковий талант здобувати мущин (на екрані це не важче як у житті) навіть, коли є їх стільки, скільки може помістити один великий корабель. Ця морська історія має кілька справді комічних сцен і дуже доброго коміка в ролі льокая.

КІНО „КОПЕРНИК" І „МАРУСЕНЬКА": *„ВЕЛИКОМІСЬКІ ВУЛИЦІ".*

Любовна історія, вплетена в десять ріжних інтриґ, які придумує ватага контрабандистів алькоголем. Треба мати деяку підготовку (сумної освіти) в лектурі Уолесів і інших кримінальників, щоби зорієнтуватися, хто кого хоче вбити і завіщо. Між фільмовими бандитами є завсіди одна чиста душа (невинна жертва), яка попала в їхні сіті і завдяки ній усе кінчиться, як треба режісерам такої великоміської каморри. *м. р.*

Українці-латиняники! Памятайте, що віроісповідання не є тотожне з національністю. Коли ваша рідна мова українська — так і запишіть у переписному аркуші в дні 9. грудня!

З судової салі.

СУДОВІ РОЗПРАВИ ПРОТИ НАШИХ СЕЛЯН В ОКРУЖНОМУ СУДІ В РІВНОМУ.

Дня 3. грудня ц. р. відбулася друга з черги розправа в справі партійної наради УНДО, яка мала відбутися дня 12. липня ц. р., а на яку прибув пос. З. Пелеський. Перед розпочаттям цієї наради явилася поліція під проводом референта староства і заявила, що нарада не дозволена і списала протокол зі всіми присутніми. На підставі цього протоколу староство покарало присутніх селян кожного по 100 зол. На підставі відкликку покараних відбулася карна розправа перед Окружним Судом у Рівному. Обвинувачених боронив адвокат *Микола Багринівський.* Його довшій, дуже річевій промові суд увільнив всіх обвинувачених. При цьому належить згадати, що при певному вимірі кари староством [illegible]

між учасників наради поминено секретаря Повітового Народнього Комітету п. Василя Ярмолюка і покарано його додатково аж дня 2. XII. ц. р., день перед раправою сумою 300 зол. або 28 днями арешту. Проти цього виміру кари внесено рекурс. На розправу в дні 3. грудня явився покликаний обороною на свідка пос. З. Пеленський, але суд його не допустив до зложення зізнань.

Тогож самого дня відбулася розправа в звязку з передвиборчими вічами у часі доповняючих виборів у 1930 р. проти Івана Ужинського, Василя Кравчука та Наума і Дмитра Лаворяків. На тій апеляційній розправі боронив адвокат *Рогфельд.* По його виводах зменшено підсудним кари з 8-ми і 4-ти місяців на 3 місяці.

Дописи.

ТУРКА п. С. *(Свято ощадности.)* В неділю 22. XI. 1931 відбулося в Турці в салі філії „Просвіти" свято ощадности при участи 300 осіб. Проводив І. Угринчук, начальник складу „Народньої Торговлі". Реферували п. Стефан Пуравець і дир. Прокіп Шеремета. Свято, уладжене заходом кредитової кооперативи „Сила", в якій д-р М. Кондрат є першим директором, пройшло дуже гарно.

СНЯТИН. *(Освітня анкета.)* Дня 25. листопада ц. р. відбулася в Снятині просвітна анкета, на яку Головний Виділ „Просвіти" у Львові вислав свого делегата п. Гафтковича Володимира. Відрадним явищем є те, що так як дотепер на такі анкети, які скликувала снятинська філія „Просвіти", приходили люди лише, так би сказати, з обовязку, щоби вислухати рефератів та розійтися назад по громадах і, замість уліпшувати ту просвітну роботу на місцях, все йшло дальше своєю ходою. — то в остатніх кількох роках праця по селах нашого повіту пішла в повному темпі. В кожнім майже селі є свій Народній Дім (а в трьох громадах є аж дві читальні), просторі і ясні кімнати, майже вся наша нац. преса, і коли нема нагальних пільних робіт, то майже кожного дня в читальняних будинках роїться від молодих і старих, жінок і дітей. Читальня стала для села всім. Одначе рівночасно зі зростом тієї свідомости села, з розвитком культурно-освітнього руху, з яким у парі йшов розвій кооперації, організація сільського господарства, віднова кредитових інституцій, як каси Стефчика і т. д., в парі з тим почалася і партійна гризня, яка подекуди почала переходити міру і культурні межі і як на останній просвітній анкеті виринула у нас в цілій своїй наготі. Підчас коли всі делегати Снятинщини після рефератів про велику історичну місію „Просвіти", яка під теперішню хвилю є одиноким нашим заборолом проти шкідних впливів із зовні, проти польонізації, якої темпо чимраз то збільшується, ділилися думками, як принести поміч „Просвіті" — то одна група, яка у своїй боротьбі не перебирає в засобах, аби тільки побороти „Просвіту, заявила, що дару „Просвіті" не дозволить збирати у таких своїх громадах, як Княже, Видинів і Стецева, бо, мовляв, у „централі сидять пани" і „доки там не засяде селянин і робітник, доти вони свою акцію будуть дальше продовжувати". Ґрупа ця, маючи на меті кирнину роботу, демонстраційно вийшла. Делеґати побачили тоді наглядно, яку ганебну роботу ведуть не тільки чужі, але таки і свої; осудили їх акцію й обіцяли поборювати в себе такі наскрізь ворожі течії. Цікавим обявом є те, що по тій заяві делеґатів зголошувалися до слова самі селяни, які річево і поважно застановлялися над поліпшенням долі „Просвіти" і рішили повести збіркову акцію в хосен „Просвіти" так, щоби вислід її був кращий, як у попередніх роках. — *М. Б.*

—o—

СПОРТ.

З Карпатського Лещетарського Клюбу.

Виділ КЛК повідомляє своїх членів, що постійна домівка Клюбу находиться в т-ві „Земля", Ринок 43. Сходини членів і ділові години є кожного вівтірка і пятниці від 7.—8. год. веч. У часі сходин відбуваються реферати та дискусійні вечорі на тему зимових спортів, організування прогульок і інші на біжучі клюбові справи. Взивається членів брати численну участь у сходинах.

*

КЛК подає до відома, що під проводом проф. Ст. Гайдучка в домівці клюбу („Земля", Ринок 43) відкриває **міжклюбовий студентський курс лещетарського спорту.** Перша лекція відбудеться у вівторок в год. 7. веч. у домівці клюбу. — **Виділ.**

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 7. XII. ц. р. за масло експортове та десерове пріма 3·60 зол., за літру молока 24—25 сот., літру сметани 1·20 зол., копу яєць 6·40 зол.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Кохановський, ем. радник суду і адвокат у Богородчанах, б. посол до галицького сойму, організатор Краковеччини, помер після важкої недуги у Львові дня 6. грудня ц. р. в 65. році життя.

Похорон відбудеться у вівторок дня 8. грудня ц. р. в год. 1. вполудне з дому жалоби Бічна Кульпарківська ч. 14. В. Й. П.! 976

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

КАЛЕНДАРЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТОРА на р. 1932, видання РСУК, 142 сторінки 16°, крім цього анонси і записник. Ціна 1·80 зол. Цей календарець є вже третім річником цінного порадника, який містить крім інших важних річей також такі: Термінар чинностей в кооперативі, гроші ріжних країв та їх вартість у золотих, почтово-телеґрафічні приписи, міри та ваги, табелю відсотків, статистику українських земель, вказівки для Надзірних Рад і Управ про те, як вести кооперативу для загального закупу і збуту, дані з кооперативної статистики, правні приписи, права і обовязки кооператив як членів РСУК і т. д. Цей календарець повинен бути в руках кожного нашого кооператора та свідомого громадянина.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНІ ВІСТИ, економічно-кооперативний двотижневик. Р. І. Ч. 18. грудня 1931 р.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ілюстрований місячник. Р. VI. Ч. 12. 1. грудня 1931. р.

НОВІ ШЛЯХИ, грудень 1931 р.

SLOVANSKY PREHLED. Ч. 9. Листопад 1931. Річник XXIII.

PROMÉTHÉE, Revue mensuelle. Organe de défense nationale de Peuples du Caucase, de l'Ukraine et Turkestan. № 58, 59, 60. Septembre, Novembre 1931.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. November 1931. № 11. Rome.

VÖLKERBUND. Chronik Materialien Kritik. N. 10. (11 Oktober) November 1931. 4. Jahrgang. Monatschrift der deutschen Liga für Völkerbund.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок, 8. грудня, в год. 3·30 попол. „Баба Яга".

Вівторок 8. грудня в годині 7·30 веч. „Краковяки та верховинці".

Управа Великого Театру повідомляє, що пані можуть увіходити до залі „Великого Театру" в капелюхах.

Театр Ріжнородностей:

Вівторок, 8. грудня, в годині 4. попол. „Вогнем і мечем", історична пєса в 6 діях П. Побога (на основі Сенкевича).

Вівторок, 8 грудня, в годині 8. веч. „Штуба".

Середа 9. грудня в годині 4. попол. „Вогнем і мечем".

Середа 9 грудня в годині 8. вечором „Штуба".

Четвер 10. грудня в годині 4. попол. „Вогнем і мечем".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Світла великого міста" (Чарлі Чаплин).

КАСІНО: „Натхнення" (Ґрета Ґарбо).

КОПЕРНИК: Великоміські вулиці".

ЛЕВ: „Буря над Закопаним".

МАРУСЕНЬКА: „Великоміські вулиці".

МІРАЖ: „Чужа наречена" (Марлена Дітріх), „В пустині та пущі".

ОАЗА: „Монте Карльо".

ПАЛЯС: Звукова комедія „Геть із коханням" (Ліліяна Гарвей).

ПАН: „Африка говорить", „Мікі Маус на майні".

ПАСАЖ: „Погоня в полумі" (Уілієм Десмонд) та додатки.

ПРОМІНЬ: „Бродвей" та „Скарби Поморя".

СОНЦЕ: „Жінка в тигровім плащі" та комедія „Рай на землі".

СТИЛЕВЕ: „Альравна".

УТІХА: „Небезпечний шлях" (Том Мікс), „Веселий вдовець" (Гарі Лідтке).

ХИМЕРА: „На Сибір" (Смосарська, Бродзьо).

Програма радіо.

Четвер 10. грудня 1931.

Ляйпціґ (259,3) 21·10 „Під карою смерти" **Брно** (341,7) 18·25 Яких міст хочемо" **Льондон** (356,3) 20·30 Концерт. **Гельсінґфорс** (368,1) 19·00 Концерт. **Гамбург** (372,2) 22·30 Танкова музика. **Букарешт** (394,2) 17·00 Румунська музика. **Сотенс** (403,8) 21·25 Мандоліністи. **Берлін** (419) 18·30 Література. **Рим** (441,2) 21·00 Концерт. **Лянгенберг** (472,4) 17·00 Концерт **Прага** (486,2) 21·00 Концерт. **Мілянo** (500·8) 20·35 Опера. **Брюселя** (508,5) 18·00 Концерт **Відень** (516,4) 21·10 Народні пісні **Мінхен** (532,9) 20·00 Комедія. **Букарешт** (550,5) 18·50 Циганська музика. **Харків** (937,5) 15·00, 24·00 Концерти. **Ленінград** (1000) 18·30 Хор. **Ослo** (1083) 19·00 Гармонія. **Калюндборг** (1153,8) 22·30 Танкова музика. **Москва** (1481) 15·00 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа 9 грудня 1931.

Львів (380,7) 11·40 Перегляд краєвої преси ПАТ. 11·58 Час із Варшави. 13·10 Про погоду дня. 13·15 „Господарська оповістка" 15·25 Листи та програми. 16·00 Пісні. 16·20 Ст. Шепановський — Людина й діла 16·55 Навчання англійської мови. 17·10 Виклад. 17·35 Концерт 18·30 Всячина 19·30 „Чехословацька графіка". 19·45 Радієвий щоденник. 20·15 „Подорож зайцем". 21·00 „Любов серед артистів". 21·15 Концерт. 22·20 Спортові новини. 22·30 „Я шукав мешкання". 22·45 „Три оклики". 23·00 Танкова музика. Грамофонові кружки: 12·10, 15·45, 16·40, 22·40.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вп. **Степанія і Осип Буя** зложили з нагоди свого вінчання 200 зол на „Рідну Школу" в Золочеві, за що Старшина Кружка „Р. Шк." в Золочеві складає щиру подяку. — Старшина Кружка „Р. Шк." в Золочеві.

Взиваємо всіх товаришів (-ок), що мешкають на терені Львова — повіту явитися в неділю 13. XII. 1931 в год. 10 перед пол. в Харчівні Акад Дому у Львові Супінського 21 на конститууючі збори Секції Студентів Львова — повіту. За ініціятивний Комітет: **Теодор Кизима,** абс. теол., **Мирослав Бучко,** ст. прав. 982 1—1

На „Рідну Школу" зложили в зол. Вп. П: Любзиньскі Українці 62, Клим Шанковський — Ланцут 5 замість вінка на могилу бл. п. проф. Брон. Старецького. Степанія Лукасевич — Варшава 10 замість вінка в річницю смерти бл. п. Анни Витязь, ученики державної гімназії в Бродах 35 з нагоди іменин катехита. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку **Головна Управа.**

1 річний Зїзд представників організацій інжинірів-українців на еміграції відбудеться в днях 19—20 грудня ц. р. в Подебрадах „Zamek" C. S. R. з таким порядком денним: 1. Відкриття Зїзду й обрання президії; 2. Прийом нових членів; 3. Звіт Головної Управи; 4. Звіт Редакції журналу „Український Інжинір"; 5. Звіт Бюра праці; 6. Звіт Ревізійної Комісії; 7. Вісти з місц; 8 Дискусії над звітами; 9. Зміна статуту й назви Союзу; 10. Справа Конґресу Українських інжинірів; 11 Доклади загально професійного характеру; 12. Димісія Управи й Ревізійної Комісії та вибори нових керуючих органів, 13. Вільні внески. Відкриття Зїзду — 19 грудня в 10 год. рано. — **Головна Управа Союзу.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.